

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., fél évre 2 forint 50 kr., egész évre 5 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz. Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hova a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Közigazgatásunk és a kormány.

Egy nagyfontosságú irás leküdt a f. hó 22-én vármegyénk közigazgatási bizottságának tanácskozási asztalán: a miniszterelnök leirata, melyben Csongrádvármegyével tudatja amaz észrevételeket, miket a belügyi, a földmívelésügyi és a kereskedelemügyi miniszterek, a közigazgatási bizottság 1895. éves jelentésére tettek.

Maga ez a jelentés a közigazgatási bizottság f. év március havi gyűléséből ment fel a kormányelnökhöz és nem csupán a kormány részéről adott kérdésekhez alkalmazkodott szigorúan, de ezenfölül feltárta a sérelmeket és bajokat is teljes leplezetlenséggel, melyek a közigazgatási gépezet egyik-másik ágában megvannak és akadályai az adminisztráció gyorsaságának, tehát a jó közigazgatást szinte lehetatlenné teszik.

Ilyen sérelemnek lett felhozva a jelentésben, hogy Csongrádvármegye területén sem királyi törvényszék, sem pénzügyigazgatóság, sem tanfelügyelőség, sem kir. államépítési hivatal nincsen: hogy itt katonaság állandóan elhelyezve nincsen; hogy a gazdasági érdekek nem részesülnek megfelelő kormány-támogatásban; hogy útaink különböző szakaszai mindmáig rendezetlenek, stb.

Hát ezekre teszik meg észrevételeiket a szakminiszterek és ezeket az észrevételeket közli most a miniszterelnök leirata, a főispán útján a vármegyével, reszortjontók csoportosítva.

Sok tekintetben nagyon érdekes okmány hát ez a leirat; de különösen azért, mert bizonyos tekintetben a megyeszékhely kérdésével is foglalkozik — meg tudunk belőle olyan dolgokat, amiket — viszonyaink közt — megismerni csak hasznos és üdvös lehet.

De beszéljen maga az irás.

A belügyminiszter a vármegye által felhozott sérelmekre azt hozza fel, hogy igaz ugyan, hogy a vármegye székhelyén se törvényszék, se pénzügyigazgatóság, se tanfelügyelőség, sem államépítési hivatal nincsen; azonban ez azért van így, mert Szentes város — a megyerendezések idején — ily hivatalok székhelyéül általában sokkal kevésbé volt alkalmas más megyei törvényhatóságok székhelyeinél, amit igazol az a körülmény is, hogy 1893-ban maga a vármegye főispánja (akkor Tallián Béla volt a főispán; szerk.)

felemlíti, a kormányhoz küldött jelentésében, mely szerint a vármegye székhelyének Szentesről Szegedre leendő elhelyeztetése előbb-utóbb okvetlenül be kell, hogy következzen és így még a megyeszékhely kérdése se tekinthető ez idő szerint véglegesen eldöntöttnek.

A belügyminiszter egyébként kijelenti, hogy a felhozott sérelmek alapján — az ügyeket figyelemmel kíséri és azok rendezésére, — annak idején — a közigazgatás érdekeinek megfelelően fogja a szükséges lépéseket megtenni.

Ami a közigazgatási bizottság éves jelentésének azt a passzusát illet, mely szerint az utóbbi években észlelt agrárszocialista mozgalmakra való tekintettel is — szükséges volna a vármegye valamely nagyobb községében, esetleg Szentesen állandóan katonaságot helyezni el: a miniszter erre azt jegyzi meg, hogy — indokolt előterjesztés alapján — ez irányban külön tárgyalások lesznek az érdekeltek közt megindítandók.

Megtudjuk tehát a belügyminiszteri észrevételekből, hogy Tallián Béla — az általa megteremtett dühöngő béke (pax furor) korszakában, mikor Simáékkal akart közigazgatni, milyen veszett nagy joakarattal volt vármegyénk, de különösen az általa Burián Lajos polgármesterségével boldogított Szentes városhoz, melyet alkalmatlannak jelentgetett, a kormányhoz intézett felterjesztésében — a megyeszékhelyi jellegre. Megtudjuk, hogy ez a famózus főispáni jelentés még ma is figyelem tárgya fent és — még nem tekintik eldöntöttnek a megyeszékhely kérdését.

Végül meg tudjuk, — mit különben is tudunk, — hogy, ha állandó katonaság elhelyezését kívánjuk akár Szentesen, akár a megye más községében: úgy akkor indokolt előterjesztés alapján tárgyalnunk majd velünk külön e fölött, ha t. i. ajánlatot tesszünk kaszárnya-építésre. A magunk részéről nem tartózkodunk már most nyíltan kijelentni, hogy igenis, ezen az áron is üdvösek, minden tekintetben érdekünkben állónak tartjuk lépéseket tenni a katonaságnak vármegyénkben is állandó elhelyezése tárgyában, mert az a kaszárnya-építés nem áldozat, de haszonhozó tőkebefektetés lesz akár Szentes, akár a vármegye más községe részéről.

De épp olyan kevésbé tartózkodunk annak a nyílt kijelentésétől is, hogy nagyon elhibázott és adminisztratív tekintetben is káros következményű lépés volna az a kormány részéről, ha vármegyénk székhelyét Szentesről elvinni és bennünket Szegedre bekényszeríteni akarna. Mert elismerjük ugyan, hogy Csongrádvármegye mai szervezete egészben véve nem egészséges: de ennek gyógyítási módját e szervezet egyöntetűbb kikerekítésében, nem pedig a Tallián-féle épes jelentés drasztikumában látjuk.

A megyeszékhely kérdését épp ezért kár eldöntetlennek tekinteni odafont.

A földmívelésügyi miniszternek, a közigazg. bizottság éves jelentésére tett megjegyzései közt legfontosabb és legérdekesebb is az, hogy a csongrádmezei gazdasági egyesület kormányi támogatása azért szenvedett korábban hátrányt, mert az előző egyleti elnökség a legnagyobb közönyt tanúsította a gazdasági érdekek istápolása, szolgálása iránt.

Tudjuk jól, hogy ezen elnökség élén népboldogító Sima Ferenc állt, aki a szájával olyan hangosan hirdetgeti magát mindég a nép igaz barátjának, a gazdálkodó osztály apostolának.

A miniszter örömmel tapasztalja, hogy a mai egyesületi elnökség által kezdeményezett nagyobb fokú munkaság és újabb, egészséges irány mellett, a gazdasági érdekek erőteljesebben karoltatnak fel és e törekvésében a kormány állandóan anyagi támogatásban is részesíti az egyesületet.

Végül a kereskedelemügyi miniszter, a maga reszortjára vonatkozó jelentésre megjegyzi, hogy a csongrád-szentesi közlekedési útszakasz iránya véglegesen csak akkor lesz megállapítható, ha végleg eldőlt a kérdés: mely pontján ezen úttestnek épüljön az állandó tiszai hid.

Ami a vármegye több községében, a posta és táviró-szolgálat rendezését illeti, erre nézve — mondja a miniszter — a tárgyalások folyamatban vannak s végül még a megyei telefon létesítésére teszi meg az észrevételeit.

Az ilyen nézetcsereknek — legalább felfogásunk szerint — meg kell lenni az üdvös, termékenyítő hatásuknak a közigazgatási szolgálat javulása terén s épp ezért, míg egyfelől nagy

elismeréssel adóznak a közigazg. bizottságának, hogy éves jelentése során leplezetlenül, férfias nyíltsággal tárta fel sérelmeinket, bajainkat; — másfelől elismerés illeti a kormányt is, hogy behatárolva e jelentés szellemébe, észrevételeit hasonló nyíltsággal teszi meg.

Közigazgatási bizottság. Mintegy másfél óráig tartó rövid ülése volt a f. hó 22-én vármegyénk közigazgatási bizottságának, Vádnay Andor dr. főispán elnöke alatt, melyen legérdekesebb volt a miniszter-elnöknek — a bizottsági felterjesztésre — a közigazgatás különböző ágazatainak javítását célzó észrevételekre küldött leirata.

Erről a leiratról egészen külön emlékezünk meg és így itt csak az ülés többi tárgyával fogunk foglalkozni.

Az árvászeki elnök nagymérvű hátralejtést jelent a Szentés városi árvászektől, minek okául adja, hogy a város egyik árvászeki unokája beteg, — a másik pedig hosszú szabadságra ment.

Csató Zsigmond dr. alispán képtelenné jelzi az ilyen heizzetet. Ha 2 unok van és az egyik súlyosan beteg, a másik nem bocsátható ugyanezokra szabadságra. Indítványára a bizottság el is határozza, hogy a szabadságon levő unokák sürgős berendelésére utasítsák a város előjárósága.

Horgos község, a katolikus népiszkolai tanítói fizetésének évi 400—400 irtra való kiegészíthetése céljából államségélyt kért a közoktatásügyi kormánytól. A közoktatásügyi miniszter nem is zárkózott el a kérelem teljesítése elől, azonban — katolikus iskolák tanítóiról lévén szó, — törvény szerint e segélyt a község nem, csupán az illetékes felsőbb egyházi hatóság kérelmezheti. A bizottság határozata szerint, felhívandó lesz e körülményre a kalocsai érsek figyelmé, kinek egyházi fenhatósága alá a horgosi katolikus egyház is tartozik.

Ugyancsak Horgos község iskoláinak államosítása nézve, a közoktatásügyi miniszter kérdést intéz a tanfelügyelőhöz, ez ügy mibenállásáról. A tanfelügyelő — a közigazgatási bizottság jóváhagyásával — meg fogja tenni felvilágosító jelentést, mely szerint az ügy végleges rendezését a nyári mezéi munka hátráltatta, mely alatt a község képviselése soha sem gyűlt egybe határozatképes közgyűlésre.

A tanfelügyelő jelenti, hogy Szánthó Lajos dr. szentesi iparos tanácsiskolai gondnok iskolái számadásai az 1892/1893. tanévről mindmáig nincsenek rendben és a nevezett, többszöri felhívás dacára sem készíti el számadásait. Épp ezért felhívandónak vélelmezi az alispánt, hogy Szánthóval szemben alkalmazzon a törvény szigorát és bírságolja meg.

Többen felszólaltak ekkor, hogy tudomásuk szerint Szánthó Lajos már le is mondott az iparos-tanácsiskolai gondnokságról, sőt ez állást már be is töltötték mással. A tanfelügyelő erre kijelenti, hogy hozzá e részben mindmáig hivatalos jelentés nem tétetett; de különben is — saját hivataloskodása idejére Szánthó Lajos elszámolási kötelezettsége fentáll. Az alispán aztan a nevezettnek megbírságolására utasított.

A pénzügyigazgató bejelentette, hogy Tömörkény községbe két allami adóvégre-hajtó van kirendelve a közadó behajtása céljából.

Ezután aktaszereit mutatta ki, hogy egyes községi jegyzők milyen kevéssé teljesítik hivatalos kötelezéseiket az adóügyek ellátása tekintetében s hogy végre is kénytelen lesz egyik-másik ellen fegyelmi eljárást elrendeltetni.

Végül Hegyi Antalt, aki több mint 6 hónapja maradt el egészen igazolatlanul a bizottság tárgyalásaitól, törölték a bizottsági tagok sorából. Helye választás útján lesz a megyegyűlésen betöltendő.

Káplán a polgári házasság ellen.

Csapó János csongrádi segédlelkész állott a f. hó 19-én a szegedi törvényszék előtt. A Hegyi páter iskolájából való, félig gigerli, félig mártír, aki ép úgy tettet jól apó anglo-neg vasági pofaszakállával, mint némelyes hitbéli dologban tanusított rettentetlenségével. Keményen vágja ki a szót és olyan pőz-bahelyezi magát, hogy egy fejfel magasabbnak teszék, amilyen valóságban. Teheti, mert a nyakát nem inkomodalja semmiféle előírás szerinti kolláré, úgy hogy a fejét úgy hordhatja, ahogy éppen neki tetszik.

Ez a fiatal ember, aki allűrjeiben semmiben sem különbözik azoktól a száz szinben pompázó füstörököl, akiknek egyedüli tanulmányát a divatboltolek kirakatainak kiravatljai, meg ing gombja képezik, úgy állott a törvényszék előtt, mint az elfogultság képviselője, mint egy szt. György, aki labbál tapodja azokat a sarkányokat, amelyek a törvény szőlőből kelve, megfenyegetik a szenteséget.

Még életbe nem lépett az új házassági törvény, mikor már a szöszekről harcolt elene. És hirdette aztan is, hogy már szentesítés volt, hogy őt semmi sem kötelezheti az új törvény tiszteletben tartására, mert ő csak egy törvényt ismer házasságokos dolgában és ez az, amit az egyháza szentesített.

Igy biatata Csapó János a hívót az új törvény betartására és alkalom jöttén nem atalotta, hogy az új törvény ellenére, előző polgári házasság-kötés nélkül megeskessen egy tudatlan napszamos párt, aki persze még csak sejtjeni sem sejtette, hogy a papja eljárása egy oly büntetendő dolog, mint a lopás, vagy a rágalmazás.

Maszlai István Csongrád megyében járt M. K. A. J. Juliánával meg mielőtt az új házassági törvény életbe lépett volna. Ki is hirdették a templomban két versben. De mikor meghallották, hogy most már az anyakönyvvezetőnél is kell bejelenteni a szándékukat, oda is mentek. De ezzel aztan lerótnak gondoltak minden kötelezességüket. Esküvőre már csak a pap elé mentek.

És Csapó János az első volt a magyar papok közül, aki meg merte tenai azt, hogy a törvényvel dacolva, múlt évi október 7-én, polgári kötés nélkül adja össze a jegyeseket. Hú maradt a csongrádi hagyományokhoz és ha Magyarországon egyáltalában megtörténhetett az ilyen törvényszegés, akkor az csak Csongrádon eshetett meg, ahol az ilyen ivású lelkészek hirdetik az igét.

De Csapó János még nem is elégedett meg azzal, hogy tettel tüntessen az új törvény ellen, tette ezt szóval a végtárgyaláson is, amikor mellett verdesve fogadkozott, hogy ő ezentúl is így fog eljárni lelkifurdalás nélkül, mert ez a hite, ez a meggyőződése. Csak-hogy ennek a nyíl hirdetésére is úgy kellett, a szó szoros értelmében a rendőrségnek elővezetnie a hecokaplánt, aki másként megjelenni se akart a tárgyaláson.

A törvényszék a fiatal pap véttségét, az erre alkalmazható három fokozat közül az elsővel büntette, figyelemmel arra, hogy ez még csak az első nyemű véttsége volt. Maszlagiakat pedig felmentette, mert behizonyult, hogy a tudatlan emberek alig tudtak még a törvényről.

A tárgyalásról következőképen számol be tudósítónk:

Elnök: Konradshaim Oszkar báró, szavazó bírák: Onitru Elek és Kurecz Antal dr., ügyész: Gábris Endre; Ferenczy Béla jegyző.

Elnök az ülést megnyitja és felszólítja Csapó János csongrádi káplánt, adja elő, mi-ként adta össze a nevezett házaspárt.

Csapó János káplán: Maszlai István és Makai Juliska hajadonok a rendes szokás szerint tavaly szeptember közepén jelentkeztek a paróchián. A rendes előírt kihirdetés után a házasságot összeadtam múlt év október 7-én. Saját meggyőződésem s hitem szerint jartam el. A polgári törvényt ösmertem, de a bennem lakozó erős meggyőződés szerint jartam el s fokoztán is eljárási a házasság szenteségét ki-szolgáltattam.

Elnök: Megkérdezte főtisztelendő úr a feleket, hogy jartak-e az anyakönyvvezetőnél?

Vádlott: Csak annyit tudtam, hogy egész nyugodt lelkiismerettel adhatom őket össze.

Elnök: (Maszlai István vádlotthoz) Tudta ön, hogy nem helyesen jár el, amikor, mielőtt még az anyakönyvvezetőt összeadta volna magukat, a papotól kérték az esketteket?

Maszlai: Nem tudtam. Az anyakönyvvezető úr irtse szólt.

Elnök: (Piroška István anyakönyvvezetőhöz.) Igaz, hogy nem tanította ki a feleket, amikor a felek jegyző úrnál jartak ugyükben?

Piroška István: Sőt többet mondtam, mint kellett volna. Különben is a leány még kiskorú s így gyámja beleegyezése volt szükséges. Meg is ígerték, de akik nem jöttek többé, ők voltak (Az ügyet magyarázó okiratokat a bírák asztalához teszi).

Elnök: Maszlagi el tudta maga, hogy nem jár el helyesen?

Maszlai: El, elmondja, hogy ő mit sem hallott s tud az eljárásról. Úgy csinálta, a hogy mondták.

Ügyész: Anyakönyvvezetőtől kérni, volt-e már az eset előtt polgári esküvő?

Anyakönyvvezető: Volt, kettő. Maszlagi. Nem igaz! Mink voltunk az eskők. (Derűtség)

Elnök: Nem magát kérdezte.

A bizonyítási eljárást ezután az elnök be-rekeszti s következtek a vád és védbeszéd.

Ügyész: Röviden előadja a tényállást. Különösen hangsúlyozza, hogy vádlott pap már csak azért is büntetendő, mert mint maga is beismeri, tudta és ismerte az új törvényt s tudta különösen azt, hogy semmi a házasság, amelyet előírt polgári házasság. Erősen szemére lobbantja, hogy nem akart mást, mint párta mellett tüntetni és brillirozni a világ előtt. Kéri, vádlott papot a bíró. 94. 31. t.-c. 123. § a szerint büntetni. Maszlagit és nejt pedig a vád alól, mint egyszerű tudatlanokat s félrevezeteket teljesen fölmenteni.

Vádlott: Nem brillirozni akart, hanem hite s meggyőződése szerint járt el, (mellét vevé). A lelkiismerete az ő diktáló bírja s abban meg is nyugszik.

Védlemére mit sem akar felhozni. A törvényszék Csapó János csongrádi lelkész a bíró. 94. 31. t.-c. 123. § a alapján vétkesnek mondotta s ezért száz korona pénz-büntetésre, behajthatatlanság esetén öt napi fog-házra ítélte.

Maszlagit s nejt pedig fölmentette.

Csapó fölébezz, a többiek megnyu-godnak.

Ügyész a segédlelkész ítélete ellen súlyosbító fölébezzést jelentett be.

ÜJDONSÁGOK.

Szentés, 1896. szeptember 24.

— **Virilis-igazolás.** Csongrádvármegye igazolási választmánya tegnapi délelőtt ülészet, hogy — a beérkezett kérvények és felszólamlások elbírálásával — összeállítsa a törvényhatósági bizottság 1897. évi virilis tagjainak a névjegyzékét. A választmány által így összeállított névjegyzék esetlegesen sérelmes határozata ellen az állandó bíráli bizottsághoz lehet majd fölébezzni. Ertesülésünk szerint a virilis-cenzus a jövő évre lényegesen megnövekedett, mert míg a f. évben 276—278 frt adóval került be utolsó virilis megye-bizottsági tag, addig 1897-re 300 frt körül van a legkisebb cenzus.

— **Csongrádvármegye monografiája.** Arról már hírt adtunk pár-hónapja, hogy Zsib-

l i n s z k y Mihály államtitkár, vármegyénk volt főispánja már megírta Csongrádmegye monográfiájának első kötetét, mely e terület történetét a mohácsi vészig terjedően viszi és hogy a kéziratot a tudós történetíró, mint legilletékesebb faktornak, a magyar történeti társulatnak bíralata alá adta. Most kiegészíthetjük e hírlunket oda, hogy a történelmi társulat a bíralatot megejtette és egyhangú véleménye az, amit vártunk is, hogy ez a mű nagy nyeresége hazai monográfia-irodalmunknak. Zsilinszky Mihály államtitkár ezenfelül a művét még Reizner Jánosnak, a szegedi Somogyi-könyvtár tudós igazgatójának is bemutatta, aki maga is sokat búvárodott vármegyénk multjának történetében és annak alapos ismerője. Azonban Reizner véleménye is csak megerősíti a történelmi társulat bíralatát és így a mű most már — amint Zsilinszky a szükséges képeket is mind beszerezte — sajtó alá kerül s még ez évben át lesz az első kötet adva a nyilvánosságának.

— **A pusztaszeri emlék.** A pusztaszeri emlék, a főalak kivételével teljesen elkészült; a honalapító alakját ábrázoló szoborművet szerdán helyezik el, úgy, hogy a pusztaszeri emlékmű a jövő hét végén teljesen elkészül s október első napjaiban átvehető lesz. Az át vételnél a történelmi hatalmas emlékmű szemléltérése sokan készülnek ki Pusztaszerrre.

— **A főgimnázium államosítása.** Mult számunk adott róla hírt, hogy a szentesi főgimnázium államosítása végre befejezett tény; a közoktatásügyi minisztérium elállott attól a követeléstől, hogy a tanári nyugdíjalapra gyűjtött ezeket a város adja át az államnak és Zolnay Károly jelenlegi igazgatónak az állami főgimnázium igazgatójává való kinevezetése küszöbön van. Mindezt egészen megbízható értesülés alapján írhattuk akkor meg és — mint most értesülünk — ennek dacára is a főgimnázium államosításának ügye újabb halasztást szenved. Legutjában ugyanis Klamarik miniszteri tanácsos ez ügyben az iránt intézett kérdést a városhoz, hogy adna felvilágosítást: hol van a szerződés, melyet a minisztérium a várossal megkötendő léssen? Olyanforma dolog ez, mint mikor a huszar azt a lovat keresi, amelyiken rajta ül. Ránk ez az egész most azt a benyomást teszi, mintha az államosítást a közoktatásügyi kormány a f. évi december végéig elakarna odadni. De hát ezt meg lehetne talán leplezetlenül is mondania.

— **Egy gyerek víziszonyban.** A szivet elszorító szerezetlenség az, ami a napokban a Takács Ferenc házára szakadt. Eszti nevű 5 éves leánykáját mintegy 5 hete megmarta a Piti Gábor kutya. A marakodó ebet — minthogy Takácsék az esetet bejelentették, — a rendőrség elpusztította s aztán orvosrendőrileg hivatalosan konstataáltak, hogy az eb nem volt veszett, azért is elűstítették Takácsék az aggodalmukban az iránt való kérelmükkel, hogy a kis lányt a budapesti Pasztor-intézetbe felküldjék. Most, öt hét után a kis Eszti kezdett felriadozni az almából és fantáziált a nagy fekete kutyráról, mely megakarja egyre marni. A megrémült szülék orvosi segélyhez folyamodtak, de későn, mert — mint értesülünk — a kis ártatlan teremtenés a víziszony tüneteit mutatkoznak és a csepp élet veszendőben van a hivatalos gondatlanság áldozataként.

— **Lóverseny.** A csongrádmegyei gazdasági egyesület f. hó 27-ki lóversenye és

csikodíjazása, az előkészületek és a tapasztalt érdeklődés után itélve — egyike lesz erkölcsi és így anyagi tekintetben is a leg-sikeresebbeknek. Különösen a kettős fogatokkal rendezendő ügétverseny iránt mutatkozik élénk érdeklődés a közönség körében, mert az enémű verseny nálunk az újság ingerével bír. A rendező-bizottság, kedvezés-képpen diákjegyeket is bocsát ezúttal ki, még pedig I. rendű ülőhelyre 40 kr., II. rendű ülőhelyre 20 kr. és állóhelyre 10 kr. árban. A belépő-jegyek, a falragaszokon hirdettétől clarúsító helyeken, Szépe Károly, Stark Nándor és Szigethy Zoltán kereskedéseiben már előre válthatók.

— **Órági templom romjai.** Mint a szomszéd Hmvasárhelyről írja tudósítónk, az ottani határban, Marton Paltanyán egy nevezetes régi templomlapra bukkantak. A templomalapot nem sikerült ugyan oly módon kiasni, hogy az felmérhető s abból a templom alakja és méretei megállapíthatók lettek volna, mert mint öreg emberek állítják, azon helyet régebben a kincskeresők sokszor felújták; de nevezetes mégis ez a templomrom, mivel a határban eddig felfedezett kőpalotától és templomoktól annyiban tér el, hogy azok téglából készütek, míg ez tisztán természetből volt építve és több kifaragott oszlop, szegletkő, hogy sírkő és igen sok csillampala darab került felszínre több változatban, melyek a templomalapnak díszes kikövezésére szolgálhattak és ezen kövek között temérdek emberi csont találtattak. A templom környékén pedig egész temetőre akadtak, hol még eddig fel nem bontott sírokból 2 pár ezüst és 4 pár borzfülbevaló és egy kis ezüst pézt került elő.

— **Szini-előadás jótékonycélra.** A szegény zsidó iskolásokat segítő gyűlet pénz-tára javára Halma y Imre szintársulata által rendezendő jótékonycélú szini-előadás f. hó 28-ra megszabott terminus ismét változtatás szenvedett. De most már aztán véglegesen meg van állapítva, hogy az előadás a f. hó 30-án lesz és a társulat a »Három Kázmér« bohózatot adja elő. Az előadás iránt különben olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a Bányai József utóda kereskedésében kapható belépő-jegyekre már eddig is nagyon sok előjegyzés történt. A siker már ezzel is biztosítottak latszik.

— **A horgosi felsülés.** Sima Ferenc a f. hó 20-án, vasárnap délután tartotta volna a lapjában előre meghíresztelt beszámolóját Horgoson. Vele voltak Szentesről: Pinter Gyula és Varga Béni vándor-szentelek, utána utaztak az nap este Burián Lajos és Pandovics Döme nem kevésbé vándorszentek; Szegedről meg ott volt az elmaradhatatlan Kalmár István. Vártuk a szokásos nagyzóló híreket a beszámolórol az ellenzéki lapok, különösen a »Magyarország« mint keblezeti lap hasábjain hétfőn is, kedden is, de hiába vártuk. Ez nagyon gyanús volt. Hallgat a nagy reklámdob, hát felsülésnek kellett lenni Horgoson. Hogy mi volt? egész bizonyossággal ma se tudjuk még. A »Szentesi Lap« f. évi 113-ik száma tele van ugyan a horgosi expedició leírásával, — de a rendszeren hazudozónak ki adna hitelt? Egyelőre annyit bizonyosan tudunk, hogy a Sima beszámolója nem volt bejelentve előre az illetékes hatóságnál és hogy Burg Dénes azonban igenis bejelentette, hogy ő vasárnap délután 3 óraker négygyűlést tart Horgoson. továbbá látjuk, hogy a Sima Ferenc lapja nagyon epesen fakad ki az ellen, hogy őt az ellennézettük Horgoson megzavarták kis játékaiban és nem akarták a beszámolóját meghallgatni, sőt megtartását is akadályozták. Pedig Csongrádvármegyében Sima a Ferenc az utolsó ember,

akinek e fölött panaszra fakadni joga van; mert ennek a botrányrendező rendezszernek ő itt a megteremtője, ezt az iskolát ő alapította s ha politikai ellenfelei azt a fegyvert most vele szemben alkalmazzák, ez csak a nemesis műve. Ő mutatott itt először példát az ilyenekre az 1892. évi képviselőválasztási harcokban, mikor Szentes piactéren, az általa szervezett esőcselékkel — mint Polónyi mondta, lekurjongattatta azokat a függetlenségipárti vezérgyűléneket, akik Tórs Kálmán érdekében jöttek le hozzánk. Végül még tudjuk, hogy Simaék a nagy beszámoló után nem maradtak esteire Horgoson, hanem szűk családkörben Szegeden mulattak, hol Burián Lajos és Pandovics Döme — bár megnyúlt orral, de hozzájuk csatlakoztak.

— **Tűz a külterületen.** Szeged Lajos alsóréti tanyáján tűt ütött ki a f. hó 21-re viradó éjszakan. A kár elég jelentékeny, mert a tűz egy nagy kazal takarmányt pusztított el.

— **A gőzgépezők s kazánfűtők vizsgálata.** Miké s Gyula kir. főmérnök s állam-építészeti hivatal-főnök elnökele alatt Szegeden szervezett bizottság által 1896. évi szept. hó 30-án, délután 3 óraker kezdve, a magyar államvasút szegedi szivattyú-telepén fog megtartani; miről az érdekelteket azon figyelemzettel értesítettnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó kellően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket, a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, posta-palota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap d. e. 12 órájáig benyújtaniok vagy beklndítni.

— **A balneológiai kongressusról.** Bókai tanár, a kongresszus alelnöke, a hazai fürdőkről és vizekről beszélve, mint a Budapesti Hírlap e hó 14-ikén megjelent számában írja, megbocsáthatatlan könnyelműségnek nevezte s a társadalom együgyűségének jelét látja abban, hogy Ausztrianak és a külföldnek százezereket fizetnek, bor- és győgyvizekért, midőn hazánkban kevesebb pénzért épen oly jó, vagy jobb vizeket kapunk. Különösen kiemelte a világhírű tudós, hogy a seltersi, emsi és gleichenbergi vizet a domhát Livia viz helyettesíti. E viz városunkban is kapható, és a forrástulajdonos gróf Bethlen Andrá, a viz tisztá jövedelmét jótékony kultúrcélokra fordíttatja.

Fouillard seiyemet 60 krtól 3 frt 95 krig méterenként — japáni, kínai s. a. t. a. legújabb mintazattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Hon-nberg seiyemet 35 krtól 14 frt 65 krig méterint sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot s. a. t.** (mintegy 240 különbözű minőségben, 2000 szin-és mintázattal s. a. t. magendrelt árú postabér és vámentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordulattal küld **Hon-nberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **seiyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelek 10 kros és levelező-lapokra 5 kros helyeg ragasztandó. Magyar nyelvű irrt megrendelések pontosas ellátáztetnek. (2)

Irodalom.

A »**Vasárnapi Újság**« szeptember 20-iki száma 21 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Antal Gábor, a Dunán-túli ref. egyházkerület új püspöke!« (arcképpel). — »Ezer év«, Telekes Béla pályadíjt nyert költeménye. — Regénytar: »Az eltűnt«. Regény egy kötetben. Irta Szivos Béla (Linek Lajos rajzával). — »Hires asszonyok«: I. Joséphine, Napoleon első neje (képekkel). — »A zentai nap«. Történeti rajz. — II. Rákocy György fejedelem kardja« (Dörre Tivadar rajzával). — »A vulkáni és vaskapui ezredévi emlékek főlavato unnepeleyei« (képekkel). — Az ezredévi kiállításból: »Az irodalomtörténeti csoport« (képpel és az irodalomtörténeti bizottság tagjainak arcképpel). — »Nansen találkozása Jacksonnal« (képekkel). — »Nansen felesége« (arcképpel). — »Az interparlamentaris konferencia« (R. Hirsch Nelli rajzával). — »A zimonyi ezredévi emlék« (képpel és Bercik

Gyulának, cz emlék tervezőjének arcképével). — «Képek a kiállításból» (képekkel). — «Ezredévi unnepek». — «Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

A « Vasárnapi újság » előfizetési ára negyedévre 2 forint, a « Politikai Újdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egye tem u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Iskolai értesítés.

Szentes város által fenntartott tanyai iskolákban, u. m. Derekegyházon Nagy-Királysgon, Tökén, Dónaton, Kajánon, Écsersen és Eperjesszelen az 1896-97. isk. évre szóló beiratások f. évi október hó 1—2—3—4 napjain tartanak, meg az illető iskolai épületekben.

A rendes tanítások október 5-én kezdődnek.

A mindennapi iskolába a 6—12 éves, az ismétlő iskolába a 12—15 éves gyermekek irandók be.

Mindazon szülők és gyámok, kik gyermekeiket vagy gyámoltjukat be nem íratják — a nevelőintézet törvények intézkedése szerint 50 krtól 4 frtig terjedő pénzbírsággal fognak büntettetni.

Szentes, 1896. szept. 18.

Az isk. szék elnöksége.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonaföldse. (Bpest, szept. 23.) A mai gabonaujletben erősen megcsappant a forgalom és az árnyó is lényegesen alábbszállott. B u z á t sürögősen kínáltak, míg a malmok nem sokat törődtek a vásárlással és így a mult héten megindult lánnya hangulat ma határozott jelleget öltött. Elkelt mintegy 24000 méter-mázsa 7¹/₂ krral alacsonyabb áron. A forgalom túlnyomó részét tiszavidéki árú képzete; azoknyit leginkább a beszkereki, hartai és fehérmegyei fajokat vették. A legmagasabb eladási ár 7.40 frt volt 81.5 kilós tiszavidéki búzaért, míg a legalacsonyabban, 6.90 frton, a 75.5 kilós fehérmegyei búza kelt el. R o z s gyenge forgalom mellett 10 krral csökkent. A r p a csendes forgalom mellett változatlan. Z a b szilárd maradt, elkelt mintegy 600 mm. 5.35—5.95 forinton. T e n g e r i változatlan, kisebb tételekben 5.85 frton kelt el.

Vasúti menetrend.

(Ervényes 1896. május 1-től).

Budapest—Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 30 p., 9 óra 40 p. reggel, 3 óra 15 p., 5 óra 45 p. délután, 7 ó. 5 p. este, 11 órakor éjjel.

Szolnokra érkezik 11 óra 21 p. délelőtt, 12 óra 21 p. délután, 6 óra 52 p., 9 óra 02 p., 10 óra 13 p. este, 3 órakor éjjel.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 2 ó. 24 p., 3 ó. 37 p. éjjel, 5 órakor, 8 óra 39 p. reggel, 3 óra 35 p., 4 óra 43 p. délután.

Budapestre érkezik 5 óra 45 p., 7 órakor, 9 óra 15 p. reggel, 12 ó. délbe, 6 óra 20 p., 8 óra 10 perc este.

Szolnok—H.-M.—Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 49 p. délelőtt és 4 óra 48 p. délután.

Puszt-Tenyöről indul 4 óra 47 p. éjjel, 12 óra 35 p. délután és 5 óra 36 p. délután.

Tisza-Földváról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 54 p. délután és 6 óra 42 p. este.

Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 50 délután és 7 óra 33 p. este.

Tökérről indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 22 p. délután és 8 órakor este.

Szentesre érkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 53 p. délután és 8 óra 30 p. este.

Szentesről indul 4 óra 50 p. éjjel, 8 óra 45 p. reggel és 5 órakor délután.

Szegvárról indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 32 p. délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelőtt és 6 óra 08 p. este.
Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 óra 37 p. délelőtt és 7 órakor este.

H.-M.—Vásárhely—Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 07 p. délután és 8 óra 10 p. este.

Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 17 p. éjjel.

Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 40 p. éjjel.

Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 5 ó. 49 p. délután és 10 órakor éjjel.

Szentesről indul 6 óra 05 p. reggel, 11 óra 30 p. délelőtt és 6 óra 09 p. este.

Tökérről indul 6 óra 39 p. reggel, 12 óra 06 p. délután és 6 óra 41 p. este.

Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 21 p. reggel, 12 óra 49 p. délután és 7 óra 27 p. este.

Tisza-Földváról indul 8 óra 11 p. reggel, 1 óra 43 p. délután és 8 óra 14 p. este.

Puszt-Tenyöről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 2 óra 55 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel.

Szolnokra érkezik 10 órakor délelőtt, 3 óra 44 p. délután és 10 óra 06 p. éjjel.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MÁTEFFY FERENC.

Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Föld-eladás.

A csongrád-mágocsi uradalom tompaháti gazdaságához tartozó és a hőmezővásárhely-mágocsi út mentén elterülő mintegy 300 kat. hold kitünő minőségű szántóföld — 5 kat. holdas részletekben, holdanként 500 forint vételárért eladó. — Bővebbet a mágocsi uradalom központi irodájában. 3—2

10870
896. alisp. szám. Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

Szentes rendezett tanácsú városánál üresedésben lévő s évi 300 frt fizetéssel javadalmazott joggyakornoki állásra ezenen pályázatot hirdetek s felhivom azokat, kik ezen tisztii állást elnyerni kívánják, hogy képesítettségüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám f. évi szeptember hó 26. napjának d. u. 5 órájáig nyujtsák be. 3—3

Szentes, 1896. szept. 7.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán,

4—5⁰/₁₀₀ mellett

rendes és rendkívüli jelzálog-kölcsönöket kieszközl, valamint a legbonnyolódottabb conversiókat — szintén 4—5⁰/₁₀₀-kal rendezi — gyorsan és diszkrétül minden előleg nélkül.

Herczeg Sándor. 15

Budapest, Gyár-utca 19. szám.

1498. vh. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-c. 102. §-a értelmében ezenen közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírósg 1892. évi 3958. s 3959. számú végzése következtében dr. Szivesy Laszlo ügyvéd által képeiselt Mayer Emil fia cég javára Mayer Herman ellen 6064 frt 72 kr s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 673 frta becsült különféle tárgyak, forgó kerekék, csatlók és szorító csavarokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírósg 9396/1896. számú végzése folytán 5564 frt 72 kr tőlkövetelés, ennek 1892 évi július hó 10 napjától járó 6 százalék kamatai és eddig összesen 159 frt 75 krrban bíróilag már megállapított költsége erejéig Szentesen a hengermalommal leendő eszközlésére 1896. évi szept. hó 29-ik n. d. u. 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az értintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek a becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1896. évi szept. hó 13-án.

VEGH SÁNDOR,
kir. jbirosági végrehajtó.

Bérbeadó esetleg eladó.

A kurcpartii utcában I. t. 16. sz. ház, október elsejétől haszonbérbe kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni özv. Nagy Imrénével. 2—2

ad. 7.
1896.

Csongrádvármegye beszerzési bizottságától.

Hirdetés.

Csongrádvármegye részére az 1896. évben szükségilendő 60 méteröl tüzi hasábnal és 50 mm. köszén szállítására ezenen zárt ajánlati verseny hirdettek.

A tűzifa fiatal gyertyán vagy tölgy, vagy a kettőnek keveréke lehet, s vállalkozó által f. évi október hó 25-ig s pedig 21 köbméter a csongrádi, 21 köbméter a mindsenti, 21 köbméter a dorosmai szolgabírói hivatalnál, a többi pedig a szentesi Tiszaparton 5 méterölcs csomókban kirakva lesz átadandó.

Vállalkozni kívánók felhivatnak, hogy lepecsételt s külön fára és külön köszénre szóló ajánlataikat, az összeg 10⁰/₁₀₀-ának megfelelő bantpénz vagy ovadékképes értékpapírnak melléklével, alólírottnál f. évi október 2-ik napjának d. e. 11 órájáig nyujtsák be: később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szentes, 1896. szeptember 22.

Dr. Cicatricis Lajos,
várm. főjegyző biz. elnök.

SZIVATTYUK

minden neme. házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-fele szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyuk rozsdáellen védve.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-társaság szivattyú- és mérleg-gyártásra.

1., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6. sz.